

melyeket a bolgárok tartanak megszállva.

Bulgárián keresztül utazva az únt fellegiobban, hogy lovakat egyáltalán nem láttunk. A gazdasági munkát bivalyokkal és ökrökkel végzik. Teheneket sem láttunk és a csordákat birkanyájuk helyettesítik, amelyek a kopár réteken legelésznek. Nis és Szófia után néhány apró faviskó falu következik, majd Drinápolyba, az új bulgár városba érkezünk. Sok véres csata folyt e város birtokáért, elvesztése még ma is fájó sebe a töröknek. Drinápolyt elhagyva török területre értünk. Sehol semmi füfű, fa avagy bokor, csak vigasztalan, sivár szirtek; teljes kietlenség, amelybe kellemes változatosságot a tenger megpillantása hoz, ami egyszerűsége utunk közeli végét, Konstantinápoly közelségét jelenti. Az első, amit a vonatról Konstantinápolyból látunk: a tüzvész pusztítása. Akkora ez a kormos, hamuval borított terület, mint egy valamire való falu. Ezer és ezer ember lakhelye volt ez a hely, amely most szánalmasan elhagyott és amelyhez — amióta a tüzoltók onnan elvonultak — emberi kéz nem nyúlt. Csak a szél száguld keresztül-kasul rajta, szórva a romok porladó hamuját szerte a világba.

Két napi ut után percnyi pontossággal robogott be vonatunk a konstantinápolyi állomásra. Az állomáson igaz örömmel élveztük a megérkezés perceit, mert valóban nem remélt szeretettel és barátsággal fogadtak a tisztelőinkre, illetőleg a kormány kiküldötteinek tiszteletére megjelent hivatalos személyiségek és előkelőségek. Gróf Széchenyi Ödön pasa gyalogsági tábornok sietett elénk, leánya: Ilona grófnő és tisztikara kíséretében.

— Isten hozott benneteket, kedves vendégeim. — ezek voltak első szavai és ott tartózkodásunk alatt valóban vendégei voltunk a szó legigazibb értelmében a nemes grófnak, aki még az állomáson bemutatta kíséretét, akik között ott voltak: Szilassy követségi főtanácsos, gróf Csekonics követségi tanácsos, Noszek ezredes, katonai állomásparancsnok, dr. Lénárd százados, Ixan bey őrnagy és Dsemal bey alezredes tüzoltótisztek és a Magyarországon tanuló török diákok.

Két hatalmas automobil várakozott ránk és az urakra, amelyek bennünket egyenesen Széchenyi pasának Aján-pasa-utca 36. szám alatti lakására Perába vittek, ahol már teljesen kész, az egész tartózkodási időt betöltő program vár reánk. A programot Széchenyi pasa állította össze és volt rá gondja, hogy a tüzvész tanulmányozásán kívül megismerkedhessünk egy a török fővárossal, mint a török életviszonyokkal. Szerepelt programunkban Konstantinápolyon kívül eső két olyan pompás kirándulás, amelyek emléke örökké feledhetetlen marad részemre. Élményeink közé tartozott — ha programon kívül is — egy angol repülőgéptámadás, amelyet minden részletében megérkezésünket követő éjszakán végigszemlélhettünk magas fekvésű lakásunk ablakából.

Éjjel félhárom körül heves ágyúdörgés riasztott föl bennünket. A Boszporusz bejáratánál felállított hatalmas fényszórók felvillanó fénye bevilágított ablakunkon és mi az ablakból a legszebb tűzijátékban gyönyörködhattunk. Az Aja-Szófia templom kertjében, Szkutariában és az Aranyszarv kijáratánál fekvő Eiubán (a török szultánok temetkezési helyén) felállított repülőgépelhárító ágyúk csak úgy ontották rettenetes lövedékeiket. A repülőgépek azonban oly magasan voltak, hogy a holdvilágos éjjel dacára szabad szemmel nem voltak láthatók és mi csak másnap tudtuk meg, hogy három bombát dobtak le, de kárt nem okoztak. Körülbelül fél óráig keringtek az ango- lok a város fölött, eddig tartott az ágyúzás is, amelynek befejezése után nyugalmra térünk és most már zavartalanul aludtunk át az első konstantinápolyi éjszaka még hátralevő részét.

Andor.

Egy könyv élete és halála.

Dr. Hady Gazdag, az ismert szegedi arisztokrata, áldozni akarván az irodalomnak, miután a színművészet egy csillagára már eleget áldozott, bement a könyvesboltba, hogy valamit vásároljon. Kérek egy drága könyvet! — mondotta előkelően, szőke bodor füstkarikákat eregetve. A kisasszony elébe tette Molnár Ferenc legújabb regényét, bolti ára 15 korona, az ára elég drága, ha olcsóbb is, mint a hadiszappan. Dr. Hady Gazdag örömmel kapott Andor után, mert így hívják a regényt. Andor jó vaskos könyv és dr. Hady Gazdag szereti a jó vaskos dolgokat. A kávéházban letette a regényt a ház asztalára, a telefonkönyv mellé, amely a legolvasottabb művek egyike, szép rövid sorok vannak benne, mint a verskötetekben.

Intim Pista, a Belvárosi kabaré kültagja mohó gyönyörrel nézte a regényt, amely föl-vágatlanul hevert a márványlapon és hirtelen, mint akinek ötlete támadt, fölkiáltott: Kérek egy föl-vágottat! Tivi, a szép fiú, szintén sóváran nézte a szokatlan látványt, a könyvet, amely több, mint félezer oldal. Sokáig némán elmerülve ültek, végre is megszólalt Intim István: Kérlek, ezt a regényt én is olvasni akarom. De tudod, én hadiszegény vagyok és így nem vehetek könyvet, mert akkor nem telik kabarára. Hanem tudod mit, adok neked négy korona használati díjat és a regényt holnap délután visszahozom! Gilt — mondotta Hady Gazdag és várta, hogy a Tivi is horogra kerüljön. A Tivi is előkelő és művelt akart lenni, ő is szubabonált a regényre. Csakhamar három egyén jelentkezett Andor irányában, Hady Gazdag sorra előjegyezte őket, majdnem könyvjegyeket osztott szét közöttük és előre beinkasszálta — mit lehessen tudni? — a tantiémeket. Végül már úgy ült ott a törzsasztalnál, a karosszékben, mint egy könyvdirektor, egy regénykirály, egy mummilliomos.

A palik szépen elvitték és visszaadták a könyvet, az Andor kézzől-kézre járt, végül is olyan lett a födele, mint egy kilenc hónapos százkoronás, de meg is ért annyit a magántulajdonosának. Mindenki úgy vitte el a regényt, hogy éjjel úgy se tudván aludni, az Andor mellett valahogy átvérgődött az alvás előtti óráit. Miután az ügy így elintéződött, hogy hogy nem, a hadikávé mellett elkezdtek irodalomról beszélni. Egy ur ült az asztalhoz, aki arról nevezetes, hogy az első napon, ahogy a könyv megjelent, elolvasta végig az egész Andort. Áradozva beszélt a pesti szerelmes fiatalember regényéről, úgy dobálta a mesés, csodás, nagyszerű jelzőket, mint a hadicirkusz lovárnője az égő fáklyákat.

Hady Gazdag szíve táján különös vágyat érzett Vágyat azután, hogy elolvassa a regényt. Mert még bele se nézett, csak az utolsó lapot tekintette meg, a végére volt kíváncsi, mi lett Andorból?

Intim Pista és Tivi meg a harmadik elbeszélő szintén nagyon szomorúak voltak és hallgattak. Végre az irodalmi idegen így szól: A leggyönyörűbb mondás mégis az, a mikor a hős kijelenti, hogy művelt ember könyvet és szeretőt nem ad kölesön. Hady Gazdag részéről halálös csönd. Az idegen folytatta: Ennél csak az a mesésőbb, mikor a hősnő a szemébe vágja az imádottjának, hogy könyvet és szmokingot csak lelki szegények kérnek kölesön!

Egy óra múlva egy szegedi antikvárius pultja előtt hárman találkoztak. Hady Gazdag éppen az Andoron adott tul, jutányos áron, a másik kettő pedig mélyen leszállított áron óhajtott egy használt Andort beszerezni. Mert a könyvet még egyikük sem olvasta. Az egyik

fölvágta, a másik ellenőrizte, hogy föl van-e vágva, a harmadik eladta. Nem akarta, hogy Andor szemrehányást tegyen neki, nem bírta el a lelkiismerete.

Veszélyben már is a szegedi fejkvóta

— A tanács fölterjesztése a közlelmezési miniszterhez. —

(Saját tudósítónktól.) Pénteki számában ismertette a *Délmagyarország* azt a helyzetet, amelyet a közönség lisztellátása terén az új, teljesen tarthatatlan rendszer teremtett. Mint megirtuk, a közlelmezési miniszterium öt métermázsás termésátlag alapján 1800 vagonban állapította meg Szeged az évi gabonatermését. Ebből a termelők saját házi-szükségletük fedezésére és vetőmag céljaira tudvalevőleg 1049 vagon gabonamennyit tartathatnának meg és 751 vagonot beszállítani lennének kötelesek a Haditermény Részvénytársaság raktárába. Miután a város ellátatlan, nem termelő lakosságának ellátására 980 vagon gabona szükséges egy gazdasági évre, a 980 vagon szükséglet és a miniszterium szerint Szegeden beszerezhető 751 vagon gabonamennyi közötti különbséget, 229 vagon gabonát a Haditermény adná a városnak.

Ez lenne a helyzet, ha a közlelmezési miniszteriumnak még a cséplés előtt készített számadása egyezne a tényleges eredménnyel. *Azokban nem egyezik.* A város hatósága a különböző tanvai kerületekben, összesen mintegy tíz helyen próbacséplést végeztetett és ennek az eredménye átlagosan *három és fél métermázsás hazasztrális holdankint.* Nem sokat kell számítani tehát, hogy az ember rájöjjön, hogy a szegedi termés alig fedezi az őstermelők szükségletét és szó sem lehet arról, hogy a rekvirálás 200—250 vagon gabonánál többet eredményezhessen.

A város hatósága mindezekről terjedelmes fölterjesztést készíttetett, amelyet pénteken már föl is küldtek a miniszteriumnak, hogy így is demonstráljanak a téves megállapítás ellen. Egyébként a polgármester ebben az ügyben valamelyik nap Budapestre utazik és személyesen is eljár a miniszteriumban. Mindezeket fölül pedig közgyűlés elé kerül a miniszter téves intézkedése, hogy a városi hatóság minden felelősséget elhárítson magáról.

Hogy a közlelmezési miniszter és a Haditermény mennyire komolyan veszik igéretüket és megállapításukat, arra nézve jellemző, hogy a Haditermény erre a hónapra már csak negyvenöt vagon gabonát utalt ki Szeged ellátatlan lakosságának. És még föl-szólitják a polgármestert, szeptember 5-ig jelentse, hogy mennyi maradt meg ebből a negyvenöt vagon lisztből, hogy azt a szeptemberi kontingensbe beszámíthassák. Hogy a most kiutalt 45 vagon liszt mennyire elegendő, arra nézve dr. Somogyi Szilveszter polgármester így nyilatkozott a *Délmagyarország* munkatársának:

— A most érvényben levő fejkvóta fejünkint és havonként számítva 8 kiló és 40 deka liszt, a nehéz munkásoknak pedig tíz kiló. E szerint a fejkvóta szerint a most kiutalt lisztből el tudunk látni Szegeden mintegy 50,000 embert. Az ellátatlan lakosság száma pedig jóval meghaladja a 80,000-ot. Vagyis a város hatósága nem fog tudni lisztet adni 30 és egynéhány ezer polgárának, vagy pedig kénytelen lesz a fejkvótát leszállítani.

Eddig tart a polgármester nyilatkozata. Minden reményünk megvan tehát arra, hogy papron 8 kiló 40 deka lesz a fejkvótánk, de örülhetünk, ha hat kilót kapunk. Ezzel szemben Ausztriában mindenki megkapja a mi termésünkben az öt megillető 8 kiló és 40 deka lisztet. Képtelenség, hogy ebben a helyzetben ne sikerüljön a hatóságnak más, a szegedi termés eredménnyel összeegyeztethető döntést kieszközölni.

Virágház Széchenyi-tér 5.

Telefon 17-07.

gyönyörű virágok,
pontos kiszolgálás,
olcsó árak !!!